

maal under Behandling, der kan løste vore Forhandlinger en lille Smule, og som kan skaffe os den folkelige Deeltagelse, som Rigsdagen i Længden umuligt kan undvære. — Naar den nævnte ærede Taler fremdeles bestyldte det Mindretal, som ønskede dette Lovforslags Fremme, for at ville fremsmugle det gennem Rigsdagen, saa kan jeg heller ikke være enig med ham heri. Man smugler dog ikke igjennem, hvad man ærligt og aabent bringer frem, og det er jo ganske naturligt, naar man ikke paa anden Maade kan skaffe sig sit Ønske opfyldt, at man da indbringer det paa et Sted, hvor man ventede at finde nogen Sympathi for det, og hvor man ogsaa hidtil har fundet den. Jeg kan heller ikke paa nogen Maade indrømme, at Rigsdagen har forhastet sig med denne Sags Behandling. Det ærede Medlem vil erindre, at den første Gang, da denne Sag indbragtes i det gamle Landsting — jeg havde den Ære at være Ordfører for det dengang nedsatte Udvalg —, da modsatte jeg mig tilligemed Udvalget Sagens videre Fremme, fordi den ikke var tilstrækkeligt forberedt, idet jeg indstændigt bad den daværende Cultusminister om at indhente de Betænkninger, som nu omsider ere fremkomne, men som desværre ikke foreligge her. Den næste Gang, da Sagen kom for, blev det samme Ønske udtalt af det Fleertal, som da her i Salen forkastede det da foreliggende Lovforslag om samme, og det forekommer mig derfor, at man ikke kan sige Andet, end at der er billig Grund for det Mindretal, hvem denne Sag særligt interesserer, til nu omsider at vente den afgjort.

De Indvendinger, som ere fremkomne mod selve Lovforslaget, ere komne fra mange forskjellige Sider, men de ere dog væsentligt de samme. Det er saaledes blevet sagt, at man ved dette Lovforslag opgav Grundsatningerne for vor Kirkes Organisation, og jeg formoder, at man dermed har meent omtrent det Samme, som den høitærede 1ste Landstingsmand for Kjøbenhavn (Madvig) talte om igaar, naar han sagde, at det var en af den danske Folkkirkes Grundpiller, at Lærerne i den kaldtes af Staten (Madvig: Nei!), eller at dog et af de vigtigste Spørgsmaal i vor Kirke var Lærernes Kaldelse (Madvig: Ja!). Men det er dog

umuligt Andet, end at den ærede Landstingsmand ligesaa vel som jeg maa vide, at den Maade, hvorpaa Lærerne nu kaldes i den danske Kirke, aldeles ikke er den oprindelige, eller at den ikke engang er gammel. Han veed jo ligesaagodt som jeg, at efter Christian den Tredies Kirkeordinans, som endnu er Grundloven for den danske Kirke, hvormed den end i Tidens Løb er bleven ændret og omgjort, skulde de bedste Mænd i Sognene selv vælge deres Præster med Medvirkning af Provsten, og Præsterne i Herredet skulde vælge Provsten, Kjøbstadpræsterne Delegerede Biskoppen; Kongen havde dengang kun forbeholdt sig at besætte de saakaldte Præbender eller Cannikedommer ved Domcapitlerne, der ikke vare Andet end Stipendiepladser for Videnskabsmænd. Saaledes var Kirkens Forfatning i 100 Aar. Det var først ned i Christian den Fjerdes Tid, at Kongen tiltog sig Ret til at besætte Biskopsembederne, og det var først under Souveræniteten, at Staten paatog sig ogsaa at besætte de Præstesal, som ikke besattes af disses Patroner. Samtidigt med Kaldsretten for Menighederne havde der nemlig bestaaet og bestod en Kaldsret for Kirkerne Patroner, der vel først kun gjaldt selve Sognekirkerne, men som senere udstrakte over alle de Kirker, der hørte til et Gods. Det veed den ærede Taler jo godt, at denne sidste Art af Kaldsret — rigtignok forandret til det pænere Navn af Forslagsret — bestod ligetil 1848, og der har altsaa i 300 Aar ved Siden af den kongelige Kaldsret bestaaet en Kaldsret, ordnet accurat paa den samme Maade, som det her forlanges, nemlig med kongelig Stabsfæstelse. Forsaavidt der undtagelsesviis gives de Medlemmer af forskjellige Menigheder, som føle Trang til at samle sig under en Præst, der kan opfylde deres Fordringer til en Præst, Ret til at begjære denne Præst forsynet med kongelig Stabsfæstelse — jeg skal siden komme til at tale om det Spørgsmaal, om det egentlig er nødvendigt at indskrænke dem til Valget mellem allerede udnævnte Præster, men dette er her ligegyldigt, — kan jeg altsaa ikke indrømme, at der her vedsteer Noget, der i mindste Maade kan røkke ved Grundpillerne for den danske Folkkirke eller ved Grundsatningerne for dens Organi-